

Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie
Wydział Grafiki
2015
Dominika Korzeniowska

Opis Pracy Doktorskiej - Streszczenie

Cykl materiałów przeznaczonych do twórczej zabawy z dziećmi w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, do wybranych trzech wierszy Jana Brzechwy.

Promotor:

profesor zwyczajny Maciej Buszewicz / Katedra Książki i Ilustracji / ASP Warszawa

Recenzenci:

dr hab. prof. ASP w Katedrze Projektowania Tomasz Bierkowski / ASP Katowice

dr hab. prof. ASP Jadwiga Okrassa w Pracowni Ilustracji / ASP Gdańsk

Projekt doktorski

„Powiedz mi a zapomnę. Pokaż, a zapamiętam. Zainteresuj - wówczas zrozumie”

Podstawowe zagadnienia.

Interaktywność. Interaktywność w sztuce. Hipertekst.

Interaktywność (ang. interactivity, łac. interactus – dosłownie: czyn wzajemny) to pojęcie z dziedziny komunikacji. Oznacza zdolność do wzajemnego oddziaływania na siebie, przez komunikujące się strony.

Interaktywność to własność dzieła sztuki, która sprawia, że jego odbiorca może podjąć działania, które wpłyną na kształt końcowy dzieła. Stanowi jedną z najważniejszych cech współczesnej kultury.

Interaktywność w sztuce jest dialogiem odbiorcy (interaktora) i artefaktu w czasie rzeczywistym, komunikacją w formie wzajemnego oddziaływania. Sprawia, że dzieło jest inne w każdym przypadku aktywności odbiorcy (interaktora). Następuje zmiana elementów składających się na komunikat artystyczny. Twórczość artysty jest tylko kontekstem dzieła, ono samo zaś powstaje w drugim etapie – interakcji z odbiorcą.

Wybrałam ten otwarty sposób opracowania ilustracji do wierszy Brzechwy gdyż istotny jest dla mnie jako twórcy współdział odbiorców w procesie twórczym: w przedszkolu, w domu, w szkole i w galerii.

Hipertekst to termin dotyczący teorii literatury. Cechuje go nielinearność i niestrukturalność układu leksji. Oznacza to, że nie ma z góry zdefiniowanej kolejności czytania leksji, a nawigacja między nimi zależy wyłącznie od użytkownika. O ile odczytanie wiersza ma charakter linearny to tworzenie zaprojektowanej przeze mnie ilustracji odwołuje się do hipertekstowego pozyskiwania informacji.

Zabawy Fundamentalne. Osiem rodzajów inteligencji. Bawcie się.

Cześć edukacyjna inspirowana jest teorią i praktyką procesu uczenia się zaprezentowaną w „Teorii Przyspieszonego Uczenia” („Exelerate Learning” Colin Rosse Malcolm J. Nicholl. Oficyna Wydawnicza LOGOS, 2003) oraz Programem Zabaw Fundamentalnych („FUNdamentals”) stworzonym na badzie „Exelerate Learning Theory” a skierowanej do dzieci od 0 do 6 lat i ich opiekunów. Program Zabaw Fundamentalnych to uczenie poprzez zabawę od jak najmłodszych lat przy zaangażowaniu osób dorosłych.

Ilustracja. Twórczość. Wyobraźnia rządzi światem.

(...) „Przychyliłbym nieba dziecku i myślę o nim często, ale po prawdzie ilustruję dla siebie. Im dłużej pracuję nad książką dla dziecięcą, tym bardziej nie widzę innej możliwości. Artysta ma do wyboru albo zaufać sobie, albo schlebiać urojonym gustom, powiększając dostojne grono światowego infantyliizmu”. (...) Józef Wilkoń

Interpretacja. Interpretacja wiersz jako swobodna impresja budowana wokół tekstu. (...) „Ilustracja staje się wtedy metaforą, indywidualną i równie oryginalną wersją wykreowanego świata, plastycznym metajęzykiem zainspirowanym słowem.” Anita Wincencjusz - Patyna Stacja Ilustracja. Polska Ilustracja Książkowa 1950-1980.

Forma Otwarta..Strzemiński wierzy w artystę, który będzie uczył patrzeć. Natomiast Forma otwarta jest samym uczeniem się. Każdy z nas jest niepowtarzalny, każdy robi co innego. Rolą artysty jest, aby szanując naszą „inność” nie dopuścić do chaosu, aby to co robimy stało się czytelne, komunikatywne. Oskar Hansen. „Forma Otwarta”.

Wiersze Brzechwy to klasyka literatury dla dzieci, wielokrotnie opracowywana graficznie, interesujące wyzwanie dla każdego ilustratora. Dla mnie to już nie pierwsze spotkanie z Brzechwą, po raz kolejny staram się zilustrować Bergamuty. Pierwszy raz podjęłam ten temat w czasie Studiów Doktoranckich realizując projekt nominowany w konkursie - „Książka dobrze zaprojektowana - zacznijmy od dzieci” w Katowicach w 2008. W 2012 przeprowadziłam warsztaty dla dzieci „Bergamuty Interactiv” w oparciu o ilustracje do wiersza Brzechwy.

„Na Wyspach Bergamutach”, „Sójka” i „Na Straganie”. Wiersze Brzechwy są bardzo plastyczne, idealne do wielokrotnej interpretacji i kolejnych opracowań. To co mnie interesowało w tej pracy to współczesna i interaktywna wersja dobrze znanych wierszy. Dlatego zrealizowałam swój projekt jako activity set - zestaw do twórczej zabawy. Forma miała być jak najprostszą. Książka, właściwie zeszyt do wycinania i w dużym formacie tło do naklejania wyciętych z zeszytu fragmentów ilustracji. Każdy zestaw zawiera: Zeszyt do twórczej zabawy (Activity book) w formacie 345 x 225 mm oraz Plakat/Tło do twórczej zabawy (Activity board) w formacie 1000 x 700 mm.

Zeszyt to zestaw wycinanek wraz z wierszem, instrukcją w formie tekstu i ilustracji. Plakat to tło do którego będą przyklejane wycinanki z zeszytu, aby na koniec można było stworzyć dużo-formatową ilustrację wiersza.

Graficznie praca jest kontynuacją i rozwinięciem interesujących mnie technik graficznych, które wcześniej wykorzystywałam w pracach realizowanych w czasie studiów doktoranckich – łączy rysunek odręczny, malarstwo, fotografię i grafikę cyfrową.

We wszystkich zaproponowanych ilustracjach łączę malarskie tło z rysunkiem inspirowanym wycinanką. Wycinankę komplikuję formą komputerowej kreski, która pojawia się spontanicznie i w charakterze ma naśladować dziecięce kolorowanki. Nie chodzi mi o perfekcyjną formę, wciąż poszukuję. Niekiedy to bolesne zestawienie technik komputerowych i rysunku odręcznego. Nieograniczonej spontaniczności takiej jaka możemy odnaleźć w pracach dzieci i intelektualnej chłodnej precyzji wyszukanej estetyki dorosłych. Staram się unikać estetyzacji form, wprowadzać zapożyczenia z popkultury i sztuki ulicy. Inspiruje mnie popart, sztuka ulicy, sztuka ludowa i prace dzieci.

Z drugiej strony wciąż fascynuje mnie znak i jego skończona i zamknięta forma, oraz szybka, prawie instynktowna siła komunikacji, ale dostrzegam też fascynację dzieci skomplikowanym rysunkiem z nagromadzeniem małych form, które sprzyjają długiej analizie obrazu, koncentracji, a zarazem wielostronnym analizowaniem tematu jako formy otwartej. Umożliwiającej wielorakość interpretacji świata przedstawionego w ilustracji.

Podsumowanie.

Wciąż poszukuje nowych rozwiązań. W życiu i sztuce. Opis jest próbą naszkicowania rejonu moich zainteresowań, źródeł inspiracji, które wpłynęły na kształt mojej pracy doktorskiej. Czasem cytuję, czasem wskazuję linki, które towarzyszyły mi w pracy: artykuły, zdjęcia. Czasem to prace innych twórców i ich doświadczenia, publikowane w albumach i w internecie, które inspirowały mnie wizualnie, intelektualnie lub zwyczajnie zachwycały.